www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ОБОВ'ЯЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 1. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 2. січня, 1930. VOL. XXXVIII. No. 1. Jersey City, N. J., Thursday, January 2, 1930. THREE CENTS.

ПРОГИБІЦІЯ БУДЕ ПРЕДМЕТОМ НАРАД КОНҐРЕСУ

ДИСКУСІЯ ЗАЙМЕ ТИЖДЕНЬ ЧАСУ. БУДЕ ОБЕРТАТИСЯ ДОВКОЛА ОСОБИ СЕНАТОРА БОРИ.

ВАШИНҐТОН, 31 грудня. — Сенатор Бора і президент Гувер обмінялися листами в справі прогибіції. Зміст тих письм невідомий, але догадуються, що Бора домагається усунення 17 прокураторів, котрі не настають на виконання прогибіційного закона. Бора є тої думки, що сам закон добрий і вистарчаючий. Знову президент думає, що треба поробити зміни в законі, а тоді буде можна лекше його виконувати.

До найострійших терть прийде в сенаті. Там обвинувачуватимуть Бору за те, що його промови щодо прогибіції в нічім справі не помагають, а тільки дають притоку до нових убивств, як це сталося в Нюпорт. Кажуть, що годі провести прогибіцію, коли присяжні судді, котрі мають судити провинившихся, самі роблять вдома вина.

ПРОПАВ ЛЕТУН ПІД БІҐУНОМ.

ЛИТЛ АМЕРИКА (Антарктика), 31 грудня. — З корабля „Космос", який призначений для ловлі китів, доносять, що загинув норвезький летун Ліф Лір, котрий вилетів слідити за китами.

ЗАТРУЇЛИСЯ ТІСТОЧКАМИ.

ВАШИНҐТОН, 31 грудня. — Десять родин були би впали жертвою цілковитого затроєння, якби не своєчасна інтервенція з боку канадійських і американських урядовців. Одна родина затруїлася овочевими тісточками. При хемічнім розслідї виявилося, що тіста мають велику скількість аршеніку. Тіста походили з одної цукорні, яка продавала тіста на Різдвяні Свята. Сейчас пороблено заходи, щоб остерегти десять инших родин, котрі покупили ті тіста. Доходження виказали, що мука, з якої пекли тіста, була змішана з аршеніком.

ЩАСЛИВІ, БО ЛІД ТОПИТЬСЯ.

ЛИТЛ АМЕРИКА (Антарктика), 31 грудня. — Залога заступника адмірала Бирда радіє, що під полудневим біґуном потеплило, бо вже тріскають леди, а тимсамим є надія, що надійуть кораблі й буде можна вернути домів. Так потеплило, що можна ходити по снігу без рукавиць і шапок на голові. Всьо вийшло на двір та глядить на тюленів, як вони вигріваються на сонці.

НЕМА НАДІЇ НА ВИЛІЧЕННЯ РАКА.

ДІ МОЙН (Айова), 31 грудня. — Перед Американським Товариством для поступу в науці мав виклад д-р Борис Лаколов, професор російського університету в Празі. Він виказував успішність лічення рака на мишах і щурах. Але щодо людей той спосіб лічення не помагає. Лаколов сумнівається, чи взагалі вдасться науці колинебудь знайти успішний лік на лічення рака чоловіка.

ЗНАРЯДИ ЛЮДИНИ ЗПЕРЕД 5,000,000 ЛІТ.

ДІ МОЙН, 31 грудня. — Знайшли в західній частині стейту Небраска кости звірів, які жили тому 5,000,000 літ. Разом з кістьми знайдено людські прилади, які вказують, що в тих часах жила там людина.

МІШАНИНА РАС І КУЛЬТУРА.

ДІ МОЙН, 31 грудня. — Професор Райтер з університету Айова обговорював справу відносини раси до культури. Він підніс, що є два табори. Один твердить, що коли побираються люде ріжних рас, то така мішанина є добра, бо з неї виходить культурніше й здібніше покоління. Друга сторона перечить тому і доказує противне.

Професор Райтер твердить, що оба твердження хибні. На вищій щабель культури не можна глядіти з біольоґічної точки. Причиною вищої цивілізації не є ні чистота раси ні її мішанина. На це впливають радше соціяльні й культурні чинники, ніж біольоґічні.

КОҐО НАЙБІЛЬШЕ ПОДИВЛЯЮТЬ.

АВҐУСТА, 31 грудня. — 2,500 учеників з гай-скул відповіло, кого вони з живучих найбільше подивляють. Найбільше голосів припало Линдбергови, а потім „матері", а далі Едисонови і Гуверови.

БІДА З БЕЗРОБІТТЯМ.

ВАШИНҐТОН, 31 грудня. — Експерти Американського Економічного Товариства твердять, що найтяжчою проблемою, яку прийдеться Америці розвязувати в найближчім десятилітю, буде — безробіття. Масова продукція буде звільняти чимраз більше людей від роботи. Тесаме буде й з иншими народами. Одна тільки Франція щаслива, бо там нема безробіття.

НЕ ЗГОЛОСИЛИСЯ ПО ҐРОШІ.

ВАШИНҐТОН, 31 грудня. — В четвер о півночі кінчиться речинець до зголошення в справі ветеранського бонусу. Досі не зголосилося за бонусом 400,000 ветеранів.

СТРІЛЯЛИ ДО СЕБЕ, БО СЕБЕ НЕ ПІЗНАЛИ.

КОЛОМБОС (Канзас), 31 грудня. — Дві партії прогибіційних аґентів хотіли перевести ревізію в одній відлюдній майні, бо сподівалися, що там роблять горівку. Аґенти себе не пізнали і брали одні других за бутлеґерів, тому й почали до себе стріляти. Наслідком тої стрілянини забито двох аґентів.

ПРИБЕРЕЖНА СТОРОЖА ЗАПИВАЄТЬСЯ.

НЮПОРТ (Род Айленд), 31 грудня. — Пять членів прибережної сторожі будуть суджені воєнним судом за те, що побилися, напившися горівок, які забрали з тих лодок, котрі тому два дні відобрали від пачкарів.

ВІДКРИЛИ ЗЛОЖА ВУГЛЯ В ГАЛИЧИНІ.

В Козбаїй, повіт Бережани, копалиси кернищю і натрафили на верству камінного вугля, один метер грубого. Як покажеться, що там того вугля є багато, то коло Козової повстало би багато ріжних фабрик і копалень.

ЯКОЇ НАЦІЇ АЙНШТАЙН?

Одна Парижанка запиталась Айнштайна, як маються справи з його теорією релятивности. „Коли ця теорія потвердиться, — сказав учений — то в Німеччині скажуть, що я Німець, а в Франції, що я належу цілому світови. А, коли моя теорія впаде, то в Німеччині скажуть, що я Жид, а в Франції, що я Німець".

В ЛАТВІЇ ВИКРИЛИ ВЕЛИКУ КОМУНІСТИЧНУ ОРҐАНІЗАЦІЮ.

В Латвії викрили велику комуністичну орґанізацію, на чолі якої стояв аґент московського політичного бюра, Зарін. Латвійська поліція арештувала 20 осіб, між ними одного урядовця радянської торговельної місії. В Ризі поліції вдалося викрити комуністичну підпольну друкарню. Друкарня ця мала модерні друкарські машини, на яких друкувала комуністичні відозви і летючки для всіх балтійських держав.

БОРОТЬБА З СЕНЗАЦИЙНОЮ ПРЕСОЮ.

Довідуємося з Праги, що в кругах поважної преси та в наукових кругах іде тепер дуже поважна дебата над тим, в який спосіб поборювати сензаційну пресу. Всі учені погоджуються в думці, що сензаційна преса підкопує мораль суспільности і не має найменшої шляхотної тенденції. Розходиться о те, в який спосіб поборювати ту пресу. Треба знати, що закон не знає границі між пресою поважною і сензаційною або т. зв. булевардною. Тому то і не легко буде боротися, бо закон однаковий для всіх. А що сензаційна преса має в кругах широких мас велике число читачів, які підуть радо на поміч своїх видавцям, над цим навіть не треба особливо розводитися.

РОДИНА ЗАСУДИЛА БАТЬКА НА КАРУ СМЕРТИ.

50-літний склепар Емерік Сабо в угорськім селі Марія Гегі оповістив свої жінці, двом дорослим дочкам і синови, що вони мусять відтепер самі на себе заробляти, бо він їх покине. Сабо сказав, що найліпші літа свого життя він віддав для жінки і дітей, а вони невдячні не дають йому і на старість спокійно відпочати, отже він продає склеп і зі здобутими грішми найде спокій деинде. Родина зібралася на нараду, а нарада перемінилась у воєнний суд. Наймолодша дитина-склепарь, дочка, що в школі відзначалася даром бесідництва, виступала як прокуратор. Вона доказувала, що батько, який хоче свою родину в такий спосіб покинути, заслугує на кару смерти. Родина погодилася з тим. Жінка і дочка придержали старого, син затягнув йому шнур на шию і повісили батька.

ПОШУКУЄМО 22 УКРАЇНЦІВ З $100.

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТ. ПАРОХІЯ ПРИ ЦЕРКВІ УСПЕНІЯ ПР. ДІВИ МАРІЇ В БЕЙОН, Н. ДЖ., ПЕРЕСЛАЛА ДО ОБЄДНАННЯ $100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ЩОБИ:

СПОВНИТИ В ТОЙ СПОСІБ СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ БОРЦІВ ЗА НАШУ ДЕРЖАВНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ;

ДАТИ ДОКАЗ РОЗУМІННЯ ВЕЛИЧЕЗНИХ ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ;

БУТИ МІЖ ТИМИ, ЯКІ БУДУЮТЬ ВІКОВУ ПАМЯТКУ ЖЕРТВЕННОСТИ І БЛАГОДНОСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ МОЖНА СЛАТИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

O B Y E D N A N Y E
P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ХИТРИЙ ОБМАН У ХАРКОВІ.

Один громадянин у Харкові оголосив в ґазеті „Вісти", що знайшов золотий годинник та що власник може його собі відібрати, коли зложить 5 рублів. Ізза недостачі годинників, таких охотників, що „загубили", була маса масенна. Йшли до нього як по воду. І кождий дістав золотий годинник, як зложив 5 рублів. Аж приловила його влада і спинила ту операцію. Виявилося, що він купив 1,000 дешевих годинників, легенько позолочених, по півтора рубля і так позбувся майже всіх, заробивши разом понад 3,000 карбованців.

КРОВАВИЙ СУД ПРИСЯГЛИХ

У провінції Ріо (Бразилія) в місті Санта Марія Магдалена відбувався суд присяглих. Було кількох оскаржених, які вбили багатого фазендаря. Саля й коридори були переповнені цікавими людьми. Суд звільнив оскаржених. Тоді син вбитого фазендяра стрілив до оскаржених. Поліція відповіла стрілами. Між присутними повстала стрілянина. Стріляли одні до других. Син фазендаря вбитий, таксамо кількох з людей, що були присутними на розправі.

КНИЖКА ПРО БРАЗИЛІЮ.

Довголітній польський консуль у Бразилії, К. Глуховський, видав фундаментальну працю п. з. „Серед польських піонірів на антиподах". В'ній пише, що польську еміґрацію до Бразилії розпочав ще в 17. столітю Криштоф Арцішевський, котрий був голяндським адміралом і боронив також Львова перед гетьманом Хмельницьким. Одначе більша еміґрація з Польщі до Бразилії почалася в 19. столітю. Головно їхали до Парани Познанці, але також ґаданки з инших польських земель. Доля їх там була дуже тяжка. Всіх Поляків є тут тепер коло 180,000, в Парані сезонувати четвертину всього населення. Хоч Поляки дуже привязані до свого, та вже не говорячи нікому зачинають винародовлятися. Навіть у їх костелі видно вже бразилійські асиміляційні впливи. В торговлі уступають там Німцям й Італійцям, у промисли працюють головно в області плянтацій чаю. Розуміється, української еміґрації до Бразилії в тій книжці не згадано.

СТРАШНА ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА У ЛЬВОВІ.

Біля 12-тої год. вполудне зударилися два військові літаки. Наслідки зудару страшні: оба літаки з висоти 1,000 м. упали розтріскані на летунський майдан у Скнилові. Трох старшин згинуло на місці, четвертого в безнадійному стані перевезено до лічниці.

ПОТОНУЛИ.

В ресторані Френкля в Чорткові повстала суперечка між гістьми й трома жовнірами пограничної сторожі. Двох рядовиків, Урбанського і Шульвольфа, товпа окружила й вони почали втікати та кинулися до Серету, щоби його переплисти. Та на очах товпи потонули у хвилях ріки.

ІСТОРІЯ ЗІ СЛОНОМ.

В Сан Павльо (Бразилія) перебуває тепер цирк так зв. „Пінейро", а має він два слони, що ходять улицями міста для цирковоі реклями. Недавно електричний віз наткнувся на слона так сильно, що цей упав на вулиці оголошений. Так лежав кілька годин. Другий слон пильнував свого недужого товариша і горе булоб тому, хто був би зближився до обох. Улицю заняли цікаві люде. По кількох годинах піднесено слона, покалїченого й ослабленого.

НАЙНОВІША ПОВІСТЬ БОГДАНА ЛЕПКОГО.

Зпід пера Богдана Лепкого вийшла знову нова повість. Назва повісти „Зірка" і змальовує вона повоєнне життя гуртка еміґрантів у малому містечку на Закарпаттю. Безперечно, що ця нова повість викличе своєю появою велике зацікавлення серед читаючого громадянства, вже хочби з огляду на загально відоме імя автора. Повість вийшла накладом „Червоної Калини".

Цими днями випускає згадане Видавництво ще одну повну повість Федора Дудка „На Згариищах". Це продовження трильоґії „В Заграві", якої два перші томи „Чортовий" і „Квіти і Кров" появилися ще весною.

ТРАҐІЧНИЙ КІНЕЦЬ ДВОХ ҐЕОҐРАФІВ.

Двох ґеоґрафів, Француз д-р Борґроф і Німець Ледиґ, вибралися з Ріо Ґранде Суль на малому човні, щоб витичити ґеоґрафічну межу ріки Ріо Ґранде, між С. Павльом і Міґас Жераїс. Вони доїхали до місця, де межує муніципіюм Франка (С. Павльо) з Ібікаєі (Міґас). Тут попсувався їх човен і один Бразилієць, Жука Прето, в Ібікаєі зробив їм новий. За той час оба подорожні відпочивали і написали листи, вказуючи на місце, де знаходяться. Дня 27 вересня Жука, коли ловив риби, найшов трупа, а недалеко найшов і другого. Пізнав, що це тісами, котрим він зробив недавно новий човен. Жука, не говорячи нікому, закопав оба трупи над берегом і доперва опісля дав знати поліції. Поліція добула трупи і знайшла в їх кишенях у компаси та деякі письма з Ріо де Жанейро на адресу д-ра Лянда. Як слідство виказалося, оба ночували кілька днів у згаданого Жука. Є підозріння якогось злочину.

СТРАШНИЙ ҐУРАҐАН В ЕВРОПІ

НАЙБІЛЬШЕ УШКОДЖЕНІ ПОБЕРЕЖЖА АНҐЛІЇ, ФРАНЦІЇ ТА НІМЕЧЧИНИ. 8 ОСІБ ЗАГИНУЛО ПІДЧАС СТРАШНОЇ БУРІ. МІСЦЯМИ ЗРУЙНОВАНІ БУДІВЛІ.

ЛОНДОН (Анґлія), 31 грудня. — Европу знову навістив страшний ґураґан. Велика буря шаліла в кінці минулого тижня найбільше в Анґлії, Франції та Німеччині. Захопила вона також і середущу Европу та Скандинавію. Найбільше шкоди буря наробила на суходолі, де вона повиривала з корінням столітні дуби та инші дерева, багато знищила ріжних невеликих будівель, а подекуди й великі будинки.

У Франції та в Анґлії зареґістровано 8 людей убитих підчас бурі й багато тяжко ушкоджених. Покалїчені люде є також у північно-західній Німеччині. На пароплаві „Александрія" велика хвиля, що вкотилася на поклад пароплава, вбила одного матроса, а другому перебила обидві ноги. Багато пароплавів ушкоджено, коли буря зірвала їх з якорів та викинула на беріг.

В Дормунді, в Німеччині, буря розвалила церкву, яка була вже на уйнченню та кілька инших будов. Також у Дюсельдорфі, Мюнстері, Кельні та в инших містах зруйновані кілька будов та ушкоджені багато людей. Буря спричинила вилив рік, яких вода затопила великі простори та багато доріг.

ЧІЧЕРІН ІДЕ ДО МОСКВИ.

НА ВИМОГУ СТАЛІНА ЧІЧЕРІН ІДЕ В РОСІЮ, АЛЕ СПОДІВАЄТЬСЯ ВЕРНУТИСЯ ЗНОВУ ЗА ҐРАНИЦЮ.

ВІСБАДЕН (Німеччина), 31 грудня. — Бувший російський комісар справ закордонних, Чічерін, що перебував тут більше року на курації, готується їхати до Москви. Він говорить, що пробуде в Москві недовго й скоро повернеться назад до Вісбадена, щоби продовжити своє лічення.

Стан його здоровля ще такий, що він змушений їхати спеціяльним вагоном до російського кордону, а звідти також спеціяльним вагоном до Москви.

СЛІДАМИ БРАТА.

РУМУНСЬКИЙ КНЯЗЬ МИКОЛА ТАКОЖ ПЛЯНУЄ ВИЇХАТИ ЗА КОРДОН З ОДНОЮ РУМУНКОЮ.

БУКАРЕШТ (Румунія), 31 грудня. — Від якогось часу тут кружляють чутки, що член реґентської ради, князь Микола, задумав уступити зі свого становища, щоби дати місце в раді для своєї матері, королеві Марії. Але в столиці говорять, що причина уступлення Миколи є таксама, яка була його брата Кароля, що відмовився від престола. Князь Микола, як і його старший брат, задумав одружитися з одною Румункою та виїхати з нею за кордон для приватного життя.

Це в лавах ліберальної партії, яка всіма силами підпирає королівську родину, викликало нове замішання. Між Миколою та Каролем ґанують дуже сердечні відносини, що дуже дратує лібералів.

БОЯТЬСЯ АТЕНТАТУ НА КОРОЛІВСЬКИЙ ПОТЯҐ.

БРЮСЕЛЬ (Бельґія), 31 грудня. — Потяг, яким має їхати бельґійська королівська родина до Риму на весілля своєї доньки з наслідником італійського престола, буде охоронятися надзвичайно пильно. З Італії до Брюселі за королівською родиною приїде спеціяльний італійський потяг з відповідною обслугою та з охороною з Бельґійців та Італійців.

Вся залізниця в Бельґії, Люксембурзі, Швайцарії та в Італії буде охоронятися військами та спеціяльними детективами проти замаху на королівський потяг. Всі налякані спробою італійського антифашиста вбити наслідника італійського престола підчас його відвідин Брюселі.

ПРОТИ НАЦІОНАЛІСТІВ.

МАДРАС (Індія), 31 грудня. — Індійська ліберальна партія на свойому конґресі висловилася проти постанов всеіндуського національного конґресу про домагання негайного установлення самостійности Індії. Ліберальна партія вважає, що таке ставлення справи позбавляє Індію можливости здобути собі навіть домініяльні права у складі Великої Британії. Тому ліберальна партія вважає, що Індусам необхідно взяти участь у конференції в Лондоні в справі поширення прав індуського самоврядування.

ЗВІЛЬНЯЮТЬ АРЕШТОВАНИХ.

ТОКІО (Японія), 31 грудня. — Сьогодня має бути звільнено з китайських вязниць 3,000 російських громадян, яких арештувала китайська влада в часі конфлікту Китаю з Росією ізза Східно-китайської залізниці.

2,000,000 БЕЗРОБІТНИХ.

БЕРЛІН (Німеччина), 31 грудня. — За минулий рік у Німеччині число безробітних збільшилося на 900,000. Тепер загальне число безробітних у Німеччині виносить більш як два мілїони душ. З них 1,400,000 одержують державну допомогу.

Збільшення числа безробітних принесують тому, що підростаюче покоління не може знайти собі праці. Крім того безробіття збільшили банкротства деяких фірм та консолідація окремих компаній у більші трости.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ ПРЕСУ.

ЗАҐРЕБ (Югославія), 31 грудня. — Суд засудив до вязниці й на грошові кару кількох визначних хорватських редакторів, журналістів та політичних діячів за писання й друкування протиурядових статей. Серед засуджених знаходяться майже всі лідери Хорватів, що домагаються поширення автономних прав Хорватії.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1914, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year .....$ 7.00
Six months .....$ 3.75
Three months .....$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months .....$ 5.00
Three months .....$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік .....$ 7.00
На пів року .....$ 3.75
На три місяці .....$ 2.00
В Джерзи Ситі і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року .....$ 5.00
На три місяці .....$ 2.75

За зміщення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГИМН У. Н. СОЮЗА

Грамофові плити компанії Окей-Оден (OKEH-ODEON) рознесли між американських Українців нову пісню: ГИМН УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА. У зміст його вложено наші почування, які вяжуть наше серце з тим, що найкраще там на Рідній Землі й тут на прибраній Вітчині. Композиція підхопила два мотиви: український і американський. Гимн відспівав Хор Учительського Товариства. Все те своє рідне, гарне й взнесле, бо отсе наші власні сили зложилися до купи, щоби задокументувати, що

„Ми під зоряним стали тут прапором,
І обєднались всі, як один муж,
Під Вашінґтона зєднані прапором
В наш Український Народний Союз".

Так, це наш „Український Народний Союз"! Так, це наша, дійсно народна інституція, побудована потом і трудами наших народніх діячів, удержувана центами робучого люду й тим людом виплекана, контрольована й ведена.

Так, це наша гордість той Український Народний Союз! Бож він є дійсним народним представником українсько-американської іміґрації. Він є виразом її національної свідомости і її політичної зрілости, жертвенности й благородности. Всьо, на що спромоглися серце й розум українського іміґранта в Америці, звязане з У. Н. Союзом. Біля нього та його органу „Свободи" гуртувались і угртуються найкращі народні сили і від них саме походили всі ті пляни, з якими звязана акція Американських Українців у справі несення моральної й матеріяльної помочі Рідному Краєви.

А і тепер, коли розрослося наше народне життя в Америці, ще й надалі головно на плечах У. Н. Союза й його членів спочиває ввесь тягар усякої ідейної праці. І саме тому гимн Українського Народного Союза є й заразом гимном американських Українців, гимном, уложеним у память їх ідейних поривів і їх ідейної праці. І тому саме гимн той повинен уміти співати кождий американський Українець, а в першу чергу всі члени У. Н. Союза. Гимн той повинні співати і наші діти. Гимном тим повинні відчиняятися ювилеї й свята відділів У. Н. Союза. Гимн той повинен бути співаний і на народних концертах, бож У. Н. Союз — наш, це наша народна інституція, найстарша й найдейніша. Бо У. Н. Союз — це найкращий національний доробок американських Українців. Бо У. Н. Союз — це ми, американські Українці. Тож співаймо його гимн і ставаймо під його прапором, бо

„Наш синьо-жовтий стяг національний,
Це стяг Союза, знамя „Свободи",
Під ним покров свій має рід наш славний,
Під ним єднались праділи й діди".

ВІЙНА З УКРАЇНСТВОМ.

Московські большевики рішили, що вже кінець бавитися в „передишку". Відпочили трохи хай й треба дати їм нову роботу, щоби не забули свого фаху. Час нарешті вже рішучими заходами приборкати до рук український націоналізм. Годі вже бавитися в „самоопределеніе народов" аж до відділення, бо вже час настав твердійше загнуздати всі народности Росії, зцентралізувати управління всією Росією під твердою московською рукою.

Менші народности Росії Москва порівнюючи легко прибирає до рук й легко їх загнуздує, але з Україною їй доводиться довше возитися. Не так легко український націоналізм покласти в могилу, не так легко стерти з російської мапи ту неприємну Москві пляму, де єдність і одноманітність російської комуністичної імперії перекреслена словом „Україна".

Колись большевики думали прибрати Україну до московських рук, задовольняючи примітивні національні вимоги українського народу дозволивши йому говорити своєю рідною мовою й заводячи в комуністичних школах, газетах, книжках та журналах українську мову. Для того, щоби приспати активність українського національного руху, направленого до створення своєї суверенної держави, большевики вдягнули всіх московських аґентів на Україні в українські національні шати. Вони змусили навіть своїх партійців вивчитися „балакати" по українськи і старалися цими зовнішними формами замилити очі українському народові.

Вся, так звана „українізація України" була нічим иншим, як провокацією української національної ідеї, національної справи. Убравши московських катів на Україні в національні українські шати, большевики гадали, що їх катівської роботи не буде відчувати так болюче український нарід, як відчувавби він, колиб ті кати були в справжньому своїому московському убранню. Так як колись гетьман Скоропадський, розпускаючи по Україні російські карні офіцийські загони, одягнені в українські національні строї, думав тим спровокувати серед українського народу ідею української державности та викликати у нього ненависть до своїх національних вождів, большевики рішили ту саму роботу російських реакціонерів зробити, одягнувши московських чекістів також в українські шати.

На нарід український уже виріс з того становища, коли піддавався кожній провокації безкритично. Він виріс уже з того, коли був радий кожній забавці, щоб лиш вона була помальована в улюблений ним національний кольор. Пройшли вже ті часи, коли нарід кожне явище оцінював лише по формі, лише по зовнішному вигляду, а не дивився на зміст його, не дивився на внутрішню сторону справи.

Тому він скоро розкусив і зрозумів, що під виглядом большевицької українізації криється отруя для національно-державної ідеї й ту українську зброю він стрів зимно, а пізнійше з посміхом дивився на всі зусилля большевиків зробити зі своїх московсько-жидівсько-польських та инших ріжних аґентів „справжніх Українців". Українські народні маси зпочатку інтуїтивно відчули, а пізнійше усвідомили собі, що під маскою московської українізації на Україні криється страшне обличча кріваваго московського деспотизму, московського імперіялізму. Тому ті маси стали знову до боротьби зі своїми московськими аґентами на Україні, а передовсім до боротьби з московськими урядовцями — членами комуністичної партії на Україні.

Під страшним кріваавим московським тиском ширилася, росла й кріпла українська державно-національна ідея. Український нарід не піддався отруті московській, що піднесена була йому в збанкові з написом „українізація". Це не могло вкритися від пильного ока московських чекістів і вони нарешті зрозуміли, що спровокувати й одурити український нарід уже годі. Тепер їх охопила лють і вони починають шукати виновників своєї невдачі. І першим ділом кравоча рука московського ката впала на голови українських комуністів, на яких Москва покладала надію як на свою ґвардію, що зручно здурить свій нарід та приведе його до покори червоно Кремлю. Тоді впали жертвою гніву московських можновладців О. Шумський та його прихильники. А потім покотилися голови під сокирою московського ката тисячів українських селян та робітників. Але й цього мало. Національний рух усе кріпшає та зростає. Українська національно-державна ідея немов той легендарний змій, в якого на місце зрубаної голови виростає три нові, все шириться та видає нових активних носіїв її. Довелося братися ще більше за рішучі методи.

Цими методами мав стати ідейний, а по можности й фактичний розгром осередка української національної культури, Всеукраїнської Академії Наук, яку створив український нарід в часи свого найкращого революційного пориву, в часи Центральної Ради. Для того арештовано піонірів й творця Академії Наук, С. Єфремова, який не боявся в часи большевицької навали на Київ, коли вони зі скорострілів тисячами розстрілювали Українців на вулицях Київа, виступити зі статтею в „Новій Раді" проти команданта московських військ, котрі брали Київ, Коцюбинського, „Нерозумний син великого батька". Цією статтею С. Єфремов отверто перед большевиками, готовий іти на розстріл за неї кожної хвилини, відважно розкрив українському народові ту провокацію й фальш, яку діяла Москва, захоплюючи Україну в свої лабети й посилаючи своїми виконавцями зрадників і провокаторів українського народу, або Москалів, переодягнених в чудернацькі „малоросійскіе костюми". Тоді большевики не розстріляли С. Єеремова. Тоді їх страх перед українським народом переміг їх злобу й вони лишили С. Єфремова в спокою, але поставили його в страшні умови життя. Цей український член Академії Наук у роках 1920—1924, щоби не вмерти з голоду, служив за „дворника" в Київі, не зважаючи на слабий стан здоровля, наймався рубати дрова для комуністичних панів і в той час починав працювати в Академії Наук, працюючи над розвитком української культури.

Не доїхали большевики його переслідуваннями, мореннями голодом і холодом, рішили взяти його „ласкою". Але С. Єфремов і в тій „ласці" зміг лишитися тим, чим він був завше — українським патріотом, народником та непохитним слугою ідеї визволення українського народа з національного та соціяльного рабства. Нарешті для большевиків стало нестриманно злісно, що дух українського народу, який С. Єфремов висловив у своїй статті „Нерозумний син великого батька", дійсно жиє, росте й скріплюється в широких масах українського народу. Тому вони рішили не лише зломити його, але й знищити носія й виразника того духа, думаючи, що вбиваючи особу, вони вбивають ідею. Своєю розправою з С. Єфремовим сподівають залякати слабодухих, але забувають, що кожна жертва за ідею викликає народження нових борців за ту ідею. Фальшивими обвинувачуваннями правди не прикрити, хоч як майстерно були би зфальшовані ті обвинувачення.

Щоби здеморалізувати Академію Наук і підорвати її потенціональне значіння в масах українського народу, московські чекісти змусили деяких учених та академіків висловити свій осуд діяльности С. Єфремова. Що варті ті заяви, які зроблені людьми, до потилиці кожного з яких приставлений револьвер чекіста? Отож або говори проти Єфремова й тим дискредитуй себе та ідею українства в масах, або сідай поруч з С. Єфремовим за грати й чекай помсти чекіста! Хто може надавати значіння таким заявам, як лише не самі чекісти та ті, що післали їх вимушувати ці заяви?

Щоб там не було, але московські комуністи-імперіялісти рішили на Україні дати останній кривавий бій українському націоналізмові. Український нарід цей бій прийме а хто виграє то покаже може вже недалека будучина.

СЛУЖБА БОЖА ЗА СПОКІЙ ДУШІ БЛ. П. МИХАЙЛА УГОРЧАКА.

Родина помершого перед роком Михайла Угорчака запрошує всіх приятелів Покійного на жалібну Службу Божу, яка відбудеться в укр. гр.-кат. церкві св. Петра і Павла на розі улиць Грін і Сусекс, Джерзи Ситі, Н. Дж., в четвер, 2 січня 1930 р., в 9-тій годині рано.

КОЛЯДА НА РІДНИЙ КРАЙ.

Замісць висилки святочних желань зложили в домівці У. Н. Союза на Рідний Край:

Канцелярія У. Н. Союза: Василь Левчик $10, Роман Слободян $5, Іван Каштанюк $2, по $1: Софія Підгорецька, Ольга Анілянович, Марія Бобовник. Всі по половині на Рідну Школу і бойову акцію.

Редакція „Свободи": по $10: Омелян Ревюк і Л. Мишуга на Рідну Школу, а $10 В. Кедровський по половині на Рідну Школу і студентів у Подебрадах. Осип Стеткевич $2 на Рідну Школу.

Адміністрація „Свободи": Петро Маційовський $5 на Рідну Школу, а Марія Фецула $2 на Рідну Школу і бойовий фонд.

Друкарня „Свободи": по $2: Й. Сілецький, В. Кушнір, С. Гладкий, Текля Коломиець, Н. Н., Т. Гіль, Ст. Шимон і Е. Парницький по половині на Рідну Школу і бойову акцію.

Разом вислано до Обєднання $75.

ЗАМІСЦЬ СВЯТОЧНИХ ЖЕЛАНЬ.

Ню Йорк, Н. Й. Громадянин Алексій Мулик зложив $10 на Рідну Школу і $5 для студентів у Подебрадах замісць висилки святочних желань.

Бруклин, Н. Й. А. Гулей $5 на Рідну Школу.

НАЙКРАЩИЙ КУЛЬТУРНИЙ ДАРУНОК НА СВЯТА
ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ ЦЕ
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ
в обробленню нашого славного музика й композитора
ВАСИЛЯ БАРВІНСЬКОГО
— які видала —
УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА НАКЛАДНЯ В НЮ ЙОРКУ.
35 пісень з Великої України, Галичини, Холмщини, Підляша, Волині, Лемківщини і Закарпатської України можна набути
за 1-го доляра
Головний склад у книгарні „Свободи":
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.
або
„SURMA", 103, AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Вячеслав Будзиновський.

ГЛУХМАН.

(Оповідання).

(1)

— Га? — спитав Ілько Жмур, бо не дочув питання Івана Клюпи, свого сусіда, другого по Жмурови богача в селі.

— Та питаю, що буде з Василем? — Клюпа спитав ще раз.

— Га? — Жмур повторив заклавши руку за вухо, щоби ліпше чути і додав:

— Чейже знаєте, що до мене треба голосно, бо від тої торішньої хороби не дочуваю.

Клюпа гукнув, що Жмур аж вуха затуляв.

— Що буде з Василем, вашим сином?

— Та не кричіть, так, бо я не глухий! Що буде з Василем? Та що буде! Хіба не знаєте, що іде до війська? З неділі відвеземо його.

— Та я знаю, що іде до війська, — Клюпа кричав далі. — Але що буде потому, як верне з війська?

— Та що буде! Буде, як має бути... як Бог дасть здоровю дожити. Оженю його і піде господарити на своїм.

— Та я знаю, що ожените... Але... Чи вже маєте яку на примітцю?

— Я про се ще й не думав. Та й нащо вже тепер думати! Пора буде аж за три роки.

— Небезпечно так довго відкладати. Уважайте, що ті три роки будуть у місті, де дівок чимало. Ті міські дівки вміють підбиратися до хлопців, ще й вояків. І вашому Василеви готова яка заверну голову. А ви, хіба самі знаєте, які то ті дівки у місті! Добре булоби вже тепер обезпечити його якою тут, в селі, щоби не замотався у сітях якої міської помийниці.

— Кажу вам, я про се ще не думав, і тепер вже запізно роззиратися.

— Кажете, що ви про се ще не думали. А я вам кажу, що ви не лиш думали, але й казали...

— Колиж се було? Де?

— А тому шість чи сім років, таки у мене в хаті. Побачивши мою Теклю, тоді ще малу, ви сказали: „Тебе неначе Бог сотворив на мою невістку".

— Я так сказав? Може сказав. Го що з того?

— Що з того? Текля, хоч тоді ще мала і дурна, затямила собі це, до нині не забула. І я не забув. Чи ви тепер гадаєте, що хтось, беручи мою Теклю, возьме її босу й голу?

— А що ви їй дасте?

— А що ви дасте Василеви? Бо як вже ви дасте собаку, то я додам кітку. Як ви дасте кітку, то я додам собаку.

— Я дам йому третину моєї грунту, себто двацять моргів і поставлю хату. Як вийде з війська, то хата вже буде готова.

— Лише двацять моргів? Ви маєте аж шістьдесять моргів і тільки двох синів. На одного виходить трицять моргів.

— А я, що?! Від мачухи? По третині синам, третина мені і мой старій.

— Маєте діти і можете при них жити, як їх вивінуєте.

— Хіба ви не знаєте, яке то життя тих батьків, що весь свій маєток переписали на діти, собі нічого не лишаючи? Не хотів би я бути дроворубом у мого сина... і то лише поки сила рубати. Вже недуги, колись господар, пішов з торбами, прогнаний з хати власною дитиною.

— То кажете, що Василеви дасте лише двацять моргів?

— Аж двацять і хату. А що ви дасте?

— Дам се, що до тих двацяти моргів і до хати треба додати. Дам Теклю, пару коней, дві корови, льоху, курки, гуси, качки, віз, плуг, борону, жорна, горшки, миски, тай решту.

— Ви забули за грунт, бодай яких десять моргів.

— Га?

— Бачу, тепер ви не дочуваєте. Кажу, що десять моргів. Саме тих, що межують з пятьма моїми, які дістане Василь. Лишіть вашу льоху собі, або для другої доньки, а десять моргів дайте з Теклею Василеви.

Клюпа забув на хвилю язика з роті. До сеї пори всі його думки виходили з наміру вивінувати грунтом одну, молодшу доньку. Була така тоган, що мужа для неї мож було тільки купити, платячи дуже дорого. Хвилю думав і каже:

— Ви знаєте мою молодшу. Самі скажіть, чи її возьме хто як їй не дам яких трицять моргів?

— Маєте ще двацять.

— Ви не хочете лишитися на ласці дітей. Чи я від мачухи? І я хочу обезпечити себе, задержуючи до смерти яких двацять моргів. Мало лиш пять, десять. Трицять мушу дати молодшій...

— Якийсь голопятник злакомиться і на десять і на пять моргів.

— Я не хочу, щоби одна моя дитина їла пріжки, а друга щоби воші била.

— З того, що ваша молодша донька погана, ще не виходить, що мій син, замісць грунту, мусить взяти льоху.

— Яж даю не одну льоху. Даю богато, а ви все те обертаєте в жарт. Додам гріші. Дам ще пятьсот гульденів.

— Гульдени, то не грунт. Що з гульденів, коли в нашому селі нема грунтів на продаж. Як не дасте тих десять моргів, то дасть їх Заболотний. У нього одна дитина. Не скажете, що його донька погана.

Натяком про Заболотного і його доньку Жмур зломив упір Клюпи. Ще троха торгувалися. Жмур говорив, Клюпа кричав і вийшло таке, що Клюпа, окрім гульденів, додасть ще пять моргів.

— Отже торг добитий! — Клюпа крикнув, бючи долонею об долоню Жмура.

— Добитий, як не перебє Василь.

— Василь? — Клюпа спитав здивований. — Чомуж би він мав перебити. Чому і як?

— Ануж він иншу сподобає собі? Я його не буду силувати.

— Иншу сподобає собі? Пусте! Хіба те, що я даю, має більшу вартість, як задовжених десять моргів Заболотного.

— В селі є ще инші дівки.

— Але всі бідні. Як Василь не послухає батька, то і батьківських двацять моргів не повинен би дістати.

Клюпа пішов до хати, де жінка і Текля нетерпеливо дожидали його повороту. То вони вислали його до Жмура після гостини Теклі у ворожки. Ворожка сказала дівчині, що вона думає про одного парубка; що має суперницю, але по трох роках кінець буде добрий. Текля, очевидно, повторила ворожку мамі, бо й мімі забалося Василя Жмурі мати зятем. Обі захотіли такі зараз допевнитися, чи ворожка сказала правду, чи може тільки набрехала, знаючи, що Текля в сторону Василя закидає очима. І сам Клюпа був цікавий, отже жінка й донька не довго потребували його просити, щоби пішов до Жмура на провідки. Коли Клюпа вернув і повторив свою розмову з батьком Василя, Клюпиха і Текля вже не сумнівалися, що буде так, як сказала ворожка. Доміркувалися, що тою суперницею буде донька Заболотного, але її переліцитується, бо Заболотний не годен доньки вивінувати так, як Теклю вивінує Клюпа.

У Заболотного була не лиш донька, але й наймичка Настя. Гарна була дівчина, парубки підсувалися до неї. Аби тільки вийшла на вулицю, так зараз якийсь знайшовся біля неї, бодай на те, щоби хвильку побалакати. На музиках, то й обігнатися не могла. Неодин сміливіший ригорнув її до сесбе сміліше як позволяв звичай, або просив, щоби смерком, чи ще пізніше вийшла до нього до саду. Такий діставав таку відповідь, що до дівчини більше не приступав. Настя розуміла їх. Вона знала, що жаден з них не оженивсь би з нею, бо кождий хотів би стати господарем на жіночнім грунті, а вона, донька халупника, мала тільки свою вроду. Знаючи се, Настя балакунтів держала здалека від себе.

Між парубками був тільки один не такий як инші, себто якось не так поводився з нею, як всі прочі парубки в селі. Він дуже часто, як вийшла на вулицю, неначе зпід землі виріс біля неї, та балакав з нею. Балакав, та не так, як инші. Не балакав про її очи, брови, стан; не позирав на неї ласо, не зітхав, не стогнав; не підсувався до неї, щоби обіймити стан, пригорнути до себе, або й поцілувати. Балакав, неначе з другим парубком, про роботу, про вівці, коні, погоду й негоду. Деколи вихопився з його уст сміщний жарт, але ніколи такий, що міг би її оскорбити. Зразу Настя і його боялася, коли зміркувала, що він бігає за нею. Викручувалася від розмови з ним, нераз, щоби його спекатися, вертала до хати, або вступала до якої чужої хати, що була їй по дорозі. Инший задержував би її, або ждав би, аж знов вийде. Василь не робив сего. Відходив і пару днів не показувався їй на очи. Як знов коли приступив до неї, то все так, неначеби случайно зійшовся з нею.

Раз Настя втікла Василеви зпід самого носа. Вийшовши на вулицю, та побачивши, що він іде, вернула до хати ще заки він встиг підійти до неї. Втікла, думаючи:

— Що той багацький син хоче від мене, бідної наймички? Може й справді любить мене, але не на те, щоби мене зробити ґаздицею в своїй хаті. Не такий нахаба, як инші парубки, але то може його хитрість. Побачив, що инші не мали щастя, бо я не дурна, то взявся до мене иншим способом. Вперід хоче розкохати мене, щоби я вдуріла і сама кинулася йому на шию. Се, небоже! Я не така дурна, як ти мудрий.

(Дальше буде)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МАЙНЕРСВІЛ, ПА.

Свято Української Державности.

В неділю, 15. грудня, святкували Українці в Майнерсвілі Свято Державности на спомин тих світлих днів в нашій недавній історії, коли український нарід проголосив себе незалежним господарем своїх земель. В обході Свята взяли участь: Українська Православна Парафія св. Юрія, Братство св. Юрія, 97-ми Українська Народної Помочі, й Клюб Української Молоді.

Після Служби Божої в українській православній церкві св. Юрія місцевий парох, о. Іван Гундяк, відправив панахиду за спокій душ поляглих у визвольній боротьбі Героїв-Борців і замучених в тюрмах за волю України мучеників. Після проповіди, присвяченої памяти поляглих оборонців Рідного Краю, о. парох перевів збірку жертв на допомогу Інвалідам, яка принесла $25.40.

Того самого дня пополудни відбувся Святочний Концерт в салі місцевого театру Опера Гавз. Відкрив його о. І. Гундяк промовою, в якій зясував значіння цього Свята. Хор української православної церкви св. Юрія, під управою п. Василя Левчанина, виступав у концерті два рази: на початку з піснями „Май контрі", „Боже Великий Єдиний" і „Далека Ти, а близька нам", а на закінчення з піснями: „Вкраїно-Мати, кат сконав", „Козака несуть" і „Ехав стрілець на війноньку". Виконання цих пісень випало без сумніву дуже гарно. Не дармо-ж наш молоді співаки готовились так старанно до концерту, разом з своїм управителем вони запросили до помочі п. Івана Савчука, українського богослова з Филаделфії, який багато причинився до належного виконання співів. Виступав також два рази Діточий Хор при українській прав. церкві, під управою пані Ірини Гундяк. Гарно й милозвучно відспівали діти при першому виступі: „О, Україно", Максим Кожак Залізняк" і „Що я люблю", — а при другім виступі „Ой, у лузі червона калина", „Хлопець і ластівка" і „Ой, на горі". З чуттям відспівала п-на Марія Трояновська сольо: „Стогне вітер"; дует „Де ти бродиш, моя доле" пп. Андрія Козури і Іллі Коша викликав дійсну бурю оплесків; — „Де згода в родині" відспівали школярки: Юлія Козура, Катерина Качала, Петро Козура і Іван Секелик; Дівочий Хор відспівав „Україно моя" і „Ой, дівчино". При всіх цих виступах супровід пяна був в руках пані Ірини Гундяк. Деклямації були такі: „Найкраща перлина", Вол. Самійленка, віддеклямувала Анна Стасів; „Хтось мене кличе", Богдана Лепкого, Іван Секелик; „Стрілець до мами", В. Пачовського, Петро Козура; „Молитва", Б. Лепкого, Анна Козура; „Ой, у лузі червона калина" (стрілецька пісня), Анна Левчанин; „Останній лист Катрусі", Богдана Лепкого, п-на Марія Трояновська; „Напис на стрілецьких гробах", Б. Лепкого, п. Лев Шморгун.

Реферат виголосив п. Володимир Кедровський. Коротко він переповів самі важні події з української історії, зосібна зупинився над недавним зривом українського народу до бою за свою державу. Реферат був інтересний, захоплюючий тими живими картинами, які перед очі присутніх приводив промовець. Непохитна віра в воскресення українського народу так і переливалась з душі промовця у душі слухачів.

На салі панував взірцевий спокій. Наші українські майнери жадібно ловили кожне слово промовця, щоби вийти зі Свята зі скріпленою вірою в перемогу українського народу над ворогами.

Після промови п. Кедровського о. І. Гундяк візвав присутних до жертв на допомогу українським інвалідам. Клюб Української Молоді зложив перший свою жертву в сумі $10.00, між присутніми зібрано $40.93. Прихід з концерту був призначений на покриття його коштів. Зібрані в церкві й на концерті жертви будуть вислані разом зі збіркою п. Миколи Цаліка, предсідателя нашої парафії, на призначені цілі через Обєднання. До них буде також долучена збірка, переведена пп. Ст. Глинянським і Миколою Цаліком на місцеві у п. Льва Шморгуна. Всі жертви будуть проголошені в пресі.

Теперішні наші підрахунки показують, що українська православна громада вишле $100.00 на будову дому для Українських Інвалідів і коло $30.00 на боєву акцію. Між іменами, жертводавців, здо-живших цю суму, знайдеться заледви вісім імен таких жертводавців, що не є членами української православної громади. Нам було мило побачити, щоби друга українська громада в Майнерсвілі, з якою ми живемо в згоді та в мирі, і яка має більше членів, нас „збітувала".

Концерт закінчився відспіванням українського національного гимну.

—o—

Після концерту Клюб Української Молоді приймав п. В. Кедровського вечерою в салі Української прав. церкви. Голова Клюбу, п. Микола Барвінчак, говорив підчас вечері про дотеперішню діяльність Клюбу, який зорганізував місцевий священик в серпню 1927. За той час Клюб допоміг своїй парафії немало, даючи їй з своїх підприємств, головно вистав, $1,500 готівкою, та придбанням крісел для салі, куртини для сцени й помальовання салі. Для українських поводин Клюб влаштував „Тег Дей", з якого вислано через Обєднання $140.25. З нинішнього концерту, говорив голова, піде сотня долярів на будову Дому Інвалідів у Львові, а решта на боєву акцію. В Клюбі ми, українську молодіж, навчились української мови і засвоїли собі українську національну свідомість. Нас небагато, але нашою діяльністю ми можемо гордитись і дальше будемо працювати для своєї церкви і для свого народу. Секретарка Клюбу, панна Марія Трояновська, доповнила промову голови, завважуючи, що молодь наша навчилась в Клюбі забути старих назв, які нам приносили, назв „Гріків" і „Рутен-ів", а навчилась звати себе Українцями і бути гордою з того. Промовляли ще коротко пп. В. Левчанин, Лев Шморгун, В. Макарик, Петро Марзинський, І. Савчук, пані Ірина Гундяк, п. Ст. Глинянський і В. Луговий з Гейзелтон, пані Марія Макарик, а деякі присутні відспівали кілька пісень, як А. Козура і І. Коша. Провідною думкою промов нашої молоді була гордість з того, що вони є дітьми великого українського народу, великого, як вони казали, змалював їм п. Кедровський.

Дуже захоплюючу, хоч і довшу промову, виголосив п. Кедровський. Навинсно підчеркую те, що промова була довга, бо мене дуже мило дивувало те, що наша молодь з великою увагою слухала тої промови. А в ній п. Кедровський знову змалював велич нашого народу, вказував на стоповинність української культури, на вищість її над культурами московського і інших словянських народів, приводив світлі картини з часів української визвольної боротьби. Дальше наш гість висловлював вдоволення й радість з праці майнерсвільского Клюбу Української Молодіжи. Говорив присутнім, що перший раз йому приходиться стрічатись з такою живою діяльністю нашої молоді в Америці та побувати на приймоі між нею й бути свідком її глибокої любови для Рідного Народу. Це він говорив, треба завдячувати організаторові Клюбу, місцевому парохови і його дружині.

На останок промовляв о. І. Гундяк. Він говорив, що Клюб Молоді може сміло гордитись, що разом з своєю дружиною чується щасливим, що знайшли стільки щирости і пильности між молодим поколінням та заохочував присутних членів Клюбу до дальшої праці. — Після вечері й промов ще довго гомоніли в салі співи та розмови. Нашій молодіжи було тяжко розставатись з своїми гістьми. Вона висказувала надію, що на слідуючий рік знову буде в себе радо витати п. Кедровського і слухати його промови та спомнінь.

Можна жаліти, що в цілім тім замутку Пенсилвенії, де копають антрацит (тверде вугілля), хоч так багато Українців і українських громад, так мало проявів українського національного життя. Між старшим громадянством байдужність і несвідомість, молодого покоління ніхто не притягає до праці. Лиш де-не-де блисне одинокий вогник національної діяльности, а більшість наших майнерських громад спить блаженним сном. А наша молодіж, та молодіж, між якою стільки талановитих хлопців і дівчат, стільки гарного матеріялу до будови молодої України на американській землі, — вона занедбана й забута, — між нею виростають „Гріки", „Рутени" і „Ролшеці", які пропадають для українського народу. Не така то тяжка справа, щоби провідні громадяне в них громадах звернули пильнішу увагу на молоде покоління й присвятили йому хоч трохи часу, щоби зберігти його для української справи. Можна з певністю сказати, що це робота й не тяжка та вдячна, а що найважніше — потрібна.

М. П.

—o—

ПАЛМЕРТОН, ПА.

Свято української державности.

Дня 17 листопада святкували палмертонські Українці свято відродження державности на землях Західної України. Свято це відбулося дуже гарно, а це головно завдяки чесним гостям з Алентавну, звідки прибув хор Співацького кружка ім. Лисенка під проводом дірігента Г. Пипюка.

Того дня падав дощ і не було надії на успіх. Та дощ не перешкодив хорови з Алентавну й тим, місцевим громадянам, котрі розуміли вагу свята.

На сцені виставлено гріб українського стрільця. Довкола нього станули співаки і відспівали американський і американсько-український гимн. Потім сказав слово тутешний громадянин Гнат Климишин. Бесідник пояснив значіння Листопадових Днів, порівнюючи їх з американським „Форт оф Джулай".

Хор ім. Лисенка проспівав кількома наворотами яких 40 пісень, які припали публиці дуже до вподоби, бо хор співав гарно, а пісні були дібрані до свята. Були ще деклямації і промови.

Не пожалував труду прибути на це свято й старенький о. Пелехович, парох Алентавну. У своїй промові вказав о. Пелехович на те, як то инші народи добували свою незалежність. Бесідник підніс, що хоч вороги здерли український прапор з львівського ратуша, то не видерли його з українських сердець. Ціла промова о. Пелеховича була навіяна патріотичним духом і вірою в наше скоре визволення і побіду.

Учитель Г. Пипюк підніс, що вже вкорінилося Листопадове Свято в нашім народі, бо це видно навіть по палмертонській громаді. Навіть велика злива не перешкодила людям зійтися, щоб віддати пошану поляглим героям. Навіть доноси до мейора й поліції, які мали на ціли не допустити до свята, не перешкодили святови, бо знайшлися свідомі й завзяті люде, які вміли постояти за своїм прапором. Тих, що святкують Перший Листопад, названо большевиками, які розбивають католицьку церкву. Та американська влада не пішла за вказівками наших рабів і перевертнів і святови не перешкодила. Цей випадок, говорив громадянин Пипюк, є доброю наукою для народа. Бо він вказує наглядно, що нарід буде мати своє слово тільки тоді, коли буде мати у своїх руках владу.

Промову гром. Пипюка перебивали присутні частими оплесками на знак, що годилися з виводами бесідника.

Треба піднести, що алентавські Гості з Хором не взяли ані одного цента на покриття коштів дороги, а казали віддати всьо на інвалідів. Що остане з приходу по оплаченню галі й видатків, буде вислане до Обєднання на інвалідів. Свято закінчив кінцевим словом гром. Климишин.

Комітет.

ПОШУКУЄТЬСЯ АГЕНТІВ

Мущини або жінки, не опускаючи свого звичайного заняття, можуть заробити денно 5 до 10 долярів легкою продажею дуже доброго і пожиточного артикулу поміж знакомими на своїм плезі. Знаменита оферта для ведучих гроссері і бучерні. Успіх певний. — Голоситися до:

J. S. MILLER, Inc.

BOX 628, NEWARK, N. J.

ДОЛЯРИ ДО КРАЮ

ВИСИЛАЄМО ТЕЛЕГРАФІЧНО, РАДІОМ І ПОЧТОЮ.

Виплачуємо в американських долярах, по найвисших цінах від пересилок. Спроваджуємо родини до Америки і виробляємо всі потрібні папери для їх виїзду.

Продаємо шифкарти до краю і з краю на всі лінії.

Полагоджуємо всякі справи нотаріяльні тутешні і старокраєві.

Виробляємо контракти купна і продажі по дуже умірковаих цінах.

Егзамінуємо абстракти, виробляємо моргечі, асекуруємо доми, меблі автомобілі, виставові вікна і т. п. 280—

У всіх наведених повисше справах по інформації звертайтеся до

УКРАЇНСЬКОГО БЮРА, на адресу:

МИХАЙЛО КЛИМ

2016 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.

ВПРОСТ BALTIC AMERICA LINE

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпоспішнійшими і найвигіднійшими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ і ДАНЦІГОМ.

Поспішні і вигідні получення залізничі можна дістати з ДАНЦІГУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнизчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.

Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуванням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Републики

ГАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТИЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ коли шлете гроші.

Голоситься до місцевих агентів або

BALTIC AMERICA LINE

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.

Другі офіси в Pittsburgh, Chicago, San Francisco, Seattle і головніших містах Канади.

НОВЕ ПРАВО ІМІГРАЦІЙНЕ

Чи ви є горожанином Америки, чи ні — спровадимо до Америки Вашу жену і діти, котрі числять низше 21 літ, а старших і рільників на фарму.

Богато людей приїхало по отриманню від нас ДОКУМЕНТІВ І КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ.

Проте хто має:

1) Спровадити кого з родинного або з інших країв, як КАНАДА і ін., або хоче виїхати на вигідних КОРАБЛЯХ до краю і вернути до АМЕРИКИ без КЛОПОТУ, чи є горожанином, чи ні;

2) Вислати гроші до краю так, щоби без жадних доплат були доручені адресатови в ДОЛЯРАХ АМЕРИКАНСЬКИХ — або

3) Полагодити якунебудь КРАЄВУ СПРАВУ, купити або продати маєток в краю або в Америці — виробити КОНТРАКТИ, ПОВНОВЛАСТИ, СКРИПТИ ДОВЖНІ і т. ін; — нехай з повним довірям удасться устно або листовно до знаної від звиш 20 літ правдиво УКРАЇНСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ:

T. J. HRYCEY & CO.

NOTARY PUBLIC, REAL ESTATE, FIRE INSURANCE, STEAMSHIP TICKETS AND AMERICAN EXPRESS AGENCY,

329 SO. FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE: LOMBARD — 25-93.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Скірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову діреcію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральгію, Побільшені Залоза, ВСІ Хронічні Шкалубник, Легких, Бронхітів, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сцінтика і Лумбаго, Мущини і женщини щасливо лічені повною удосконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, хемічні тести, X-Рейс

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ. ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦЯЛІСТ **DR. ZINS** ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

кожи 4-ою Ешею і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пол.

200 ЛІТ НОВІ

Хто терпить на недомагання Нирок, Печінки і Міхура, знайде полекшу в Gold Medal Haarlem Oil Капсулках. Новітній медичний поступ вділав до лікарство тривкими і легкими. Вони швидко прожене ваші болі і терпіння. Запечатане в капсулях для охорони вашого здоровля.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Спробуйте сьогодні. Ді набуття в кожній аптиці по 35 ц., 75 ц., $1.50.

Беріть правдиве. Дивіться на назвою "Gold Medal" на запечатаній пудельці.

ЗІ СПОРТУ.

Галайко побідником знова.

Оборнський дневник доносить у телеграмі з Рочестеру:

HALAIKO WINS BATTLE.

ROCHESTER, Dec. 17.—Still the same flashing kid of the lightweights, "Dazzling Steve" Halaiko ripped and weaved his way to a decisive victory over stout-hearted Joey Manuel in a thrilling six-round battle of little men at Convention Hall last night. Pouring leather at his foe with an early attack that was furious and stunning, the black-haired baby from Auburn went over with a road with a near capacity throng in his first major test of his meteoric career.

Smashing and whaling away as he wove in and out with blinding speed, and at times punching more viciously than he ever has before. Halaiko speeded out into an early lead and held the upper hand until the final round. His swaying shoulders, bobbing head and two-fisted glove fire had Manuel, Rochester's fistic pride, in a daze at times gazing at the great white lights overhead. Joey fought and plugged away to the finish, displayed a heart of iron and went down with flying colors. He lost no friends by the defeat, for it was just a question of speed last night and the Auburn stripling had it to burn.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Організуймо свої діти до У. Н. Союза.

Кождий свідомий Українець, котрий належить до якоїсь організації, старається причинитися до її зросту. В такий самий спосіб треба поступати й нам, членам У. Н. Союза, щоби Союз став сильнішим. Та, на жаль, є богато таких, котрі того не хочуть розуміти. Нинішний час вимагає, щоби кождий був зорганізований і належав до якоїсь запомогової організації. І дітей треба держати при такій організації, бо в той спосіб придержимо їх як найдовше при українськім народі. Наш відділ новозорганізований, але має солідарних і поступових членів. Тому маємо раз-у-раз нових членів, старших і молодших. Та не було ще в нас молодечого відділу. Це дуже мене боліло. Та якось вдалося мені намовити кількох членів, щоби записали свої діти до У. Н. С. Дня 15 грудня відбулися річні збори, на котрі запрошено головного радного У. Н. Союза громадянина Стефана Слободяна. Гром. Слободян прийшов і своєю горячою промовою до членів переконав ще більше членів. На початок вписалось 8 дітей та я певний, що решта членів нашого 375 відділу не остануть позаду й впишуть свої діти до молодечого відділу.

Гр. Дорожовський,
секретар 375 відділу.

ПОДЯКИ.

Я, низше підписаний, член від. 350. У. Н. Союза в Стемфорд, Конн., складаю отсим сердечну подяку У. Н. Союзови та його гол. урядникам за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $75.00. Це правдивий доказ, що У. Н. Союз по батьківськи опікується тими своїми членами, котрих незавидна доля, чи то хоробою чи то калїцтвом поставила в безвихідне положення. Складаю щиру подяку також братству св. Арх. Михаїла за виплачення мені запомоги й дякую тим членам, котрі доказали свою братерську любов і прийшли відвідити мене в шпиталі чи дома. Бажаю вам, братця й сестри, здоровля й щастя.

Йосиф Тирчик.

—o—

Я, член У. Н. Союза від. 64 в Патерсон, Н. Дж., складаю сердечну подяку У. Н. Союзови та його урядникам за уділення мені допомоги вже третій раз по 75 долярів, котрі стали у великій пригоді мені й моїй родині. Я вже хорий третий рік. Нехай У. Н. Союз зростає у велику й могучу організацію.

П. Похмурський.

На поліційній станиці. Жінка: Чи можу поглянути на тих десятьох махабундів, про яких я читала в газеті, що їх у ночі арештували? Бо мій чоловік не вернув ще від учора вечора.

ПОЗІР! ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

скликується

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ВІЧЕ

НА ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ, 1020 НОРТ 9-та УЛИЦЯ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5-ГО СІЧНЯ 1930 РОКУ

На вічу будуть промовляти місцеві і позамісцеві бесідники.

ПОЧАТОК В 4-тій ГОДИНІ ПОПОЛУДНИ.

ВПВ. ГРОМАДЯНЕ!

Відчуйте наш заклик і прийдіть на віче, щоби спільними силами могли порадитись до дальшої праці на ниві українській.

КОМІТЕТ.

305-1

НАЙНОВІШІ КНИЖКИ, КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ

Дереш Петро: КУМИС. Оповідання з часів революції на Україні	50 ц.
Лещук Осип: КРОВАВІ СЛІДИ. Оповідання з визвольної війни	65 ц.
Монкевич Борис: СЛІДАМИ НОВІТНІХ ЗАПОРОЖЦІВ. Спомини з 1918 року	65 ц.
Лотоцький Антін: КУЖІЛЬ І МЕЧ. Історична повість з кінця XV і початку XVI століття	65 ц.
Вволлес Люіс: БЕН ГУР. Історична повість з часів Христа	65 ц.
Сергій Шелухин: ЗВІДКИ ПОХОДИТЬ РУСЬ. Теорія Кельтського походження Київської Руси з Франції, з Ґеографічною картою	75 ц.
ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ:	
Яків Косовський: ЗАКЛЯТИЙ ЯР, драма на 5 дій	30 ц.
Павло Дудак: ДВІ ЖЕРТВИ ЗА ВІРНУ ЛЮБОВ, драма в 3-ох діях.	40 ц.
ПАРТИТУРИ:	
ВІЙ, фантастична комедія на 5 дій	$1.25
МАРУСЯ БОГУСЛАВКА, історична драма на 4 дії	75
КАПРАЛЬ ТИМКО, мельодрама на 5 дій	75

Повищі книжки можна набути в книгарні Свободи. Сих книжок маємо тільки по кілька примірників.

При замовленню треба присилати і належитість.

"SVOBODA",

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ТЕПЕР МОЖНА НАБУТИ

ВИФЛЕЄМСЬКИЙ ВЕРТЕП

сценічний образ на Рождество Христове. — Ціна 20 центів.

Замовляти в адміністрації „Свободи":

ВЖЕ МОЖНА НАБУДИ У КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

ІЛЮСТРОВАНИЙ КАЛЕНДАР

ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦНТ.

Замовляти в адміністрації „Свободи":

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

782103

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА",

103 ЕВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Літературно-Науковий Клюб, книжка за грудень, особливо зредагований в книжці поміщений звіт щорічний. Надається до самоображення. Ще осталo кілька перозпродних примірників.

Календарі на рік 1930, і то дуже ріжнородні: Просвіти, Червоної Калини, Наша Доля (жіночий), Господарський Календар і богато инших, спроваджених зі старого краю. Очевидно, є також всі американсько-українські календарі — все те чекає на покупців.

Олівці з маркою Сурма, знаменита якість, притягають шкільну дітвору.

Український Радіо-Клюб входить в стадію організації. Наладжений розгосу через радіостацію WAAT богато слухачів-Українців заінтересувалися українською радіо-програмою і самим радіо-клюбом і звернулися до Суми з проектом зорганізувати окремий український Радіо-Клюб для поширення інтересу до радіо-руху межи українським загалом.

Артист-різьбар Василь Яцюбко, знаток українських гуцульських виробів, звернувся до Суми з пропозицією спаторити окрему Українську Артистичну Корпорацію в цїли поширення межи американським загалом українських деревляних артистичних виробів. Вже заінтересовано окрема спілка і незабаром відбудуться основательні збори.

Лист до Миколая переслав до Суми хлопчик Іван Ядро, 413 ст 5-та вул., Ню Йорк. Його зміст: „Прошу Вас, Дорогий Миколаю, прислати мені яку забавку". Ніша відповідь до малого Івася: Прийди, Івасю, до Суми, тут є для Тебе подарунок.

Старокраєні лічничі зілля, як: липовий цвіт, полин, яловець, скрип, лопух, підбіл, арніка, медуниця, кропива і др., — все те свіжо зібране минулого літа, а також конпний і гарбузовий олій, насіло шойно з краю і є до набутя в Суми, о скільки вистарчать припасу.

Деякі недавні Гості відвідали Базар Суми, як ось: Граф Ф. де Меказ, Париж; Дмитро Лукинюк, Вунсакет, Р. Ай.; Григорій Куць, Назарет, Па.; Іван Бодрут, Гомбер Бей, Онт., Канада; Яків Колос, Вайленд, Н. Дж.; о. Дмитро Микитяк, Филаделфія, Па.; Іван Крель та пані Кашинська, Спринг Беллі, Н. Й.; Максим Мельник, Блумфілд, Н. Дж.; Мих. Дмитрів, Болтимор, Мд.; Галина Данилів і Дмитро Кагаяк, Гартфорд, Конн.; Анд. Лютий, Френклин, Н. Дж.; і ин. Всі мали якісь орудки до полагодженя, а деякі прийшли з цікавости оглянути український бізнес в Америці, як ось свого часу пані Олена Кисілевська, сенаторка і редакторка „Жіночої Долі" з Галичини.

ЗВІЙКИ (РОЛЬКИ) НА ЛЯНО.

Ордеруйте сейчас щобисьте мали на СВЯТА.

Звійки „СУРМА" зроблені з міцного паперу і не засмічують Вам дорогого пяна.

КОЛЯДИ.

41. Бог предвічний	$1.00
42. Христос родився	1.00
60. Во Вифлеємі	1.00

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ НА ЗВІРКАХ НА СВЯТА.

80. О хто Николая любить	$1.00
81. Назарета	1.00
82. Пречистая Діво, Мати	1.00
83. В сильний надій	1.00

НАРОДНІ ПІСНІ Й ТАНЦІ.

19. Не пора, не пора, зі словами	$1.00
20. Розлука, зі словами, на 4 руки	1.00
21. Козачок, родька до танцю	75
22. Рах, цях, цях, до танцю	75
23. На фіолях Дунаю, вальц	90
24. Зазулька, вальц, на 4 руки	90
25. Вечерниці, опера, часть 1-ша	1.50
26. Вечерниці, опера, часть 2-га	1.75
27. Українські відгуки, вальц	75
30. Там за тихим за Дунаєм, пісня	1.00
31. Ой під гаєм зелененьким брала вдова лен-дрібненький	1.00
32. Ой під у лугом, лугом	1.00
33. Любощі, вальц, зі словами	1.00
34. Реве та стогне, зі словами	1.00
35. Заповіт (Серед степу широкого)	1.25
36. Руслика	90
37. Як зачуло коломийку, зі слов.	1.00
38. Ой чомуж я не такий, зі слов.	1.00
39. Ой водив село, пісня, 4 руки	1.00
40. Галичанка і О Україно	1.00
43. Гандзя, весела танкова пісня	1.00
44. Ревуха (Ой поїхав Ревуха) зі словами	1.00
45. Гречанки (Пішла мати на село)	1.00
46. Віду собі купила (та за свої гроші)	1.00
47. Весела вдова, танець	90
48. Ой виненьки, черешеньки, зі словами	1.00
49. Заручини, зі словами Жуковського	1.00
50. Українське весілля, ч. 1.	1.00
51. Українське весілля, ч. 2.	1.00
52. Поправини, часть 1.	1.00
53. Поправини, часть 2.	1.00
54. Заручини (польські)	1.00
55. Хрестини Гриця, часть 1.	1.00
56. Хрестини Гриця, часть 2.	1.00
61. Чабан, (танець пастухів) зі словами	1.00
62. Гуцулка, зі словами	1.00
63. Українсько - Русский „Танцевъ", зі слов. (Тан. гуртом)	1.50
64. Кокетка, танець (полька)	90
65. Венгерка, танець, на 4 руки	90
66. Марш Садовського	90
67. Мукленем, полька	90
68. Сашка, на 4 руки	1.50
69. Кобза, на 4 руки	1.50
70. Пісня про Петлюру	1.00
71. Кацарок, полька	90
72. Ой вернер, весела пісня	1.00
73. Дунайські филі, вальс	90
74. Ой ходила дівчина берінком	1.00
75. Танцю - сходить, руская цісня	1.00
76. Ой у полі три брединчики	1.00
77. Ой ти дівчино заручена	1.00
78. Сонце низенько, пісня	1.00
79. Козак відходив, пісня	1.00

SURMA
103 AVE. A, NEW YORK, N. Y.

У Звіринці.

— Чому стоїте вже більше нїж годину перед тою зеброю?

— Я думаю цілий час: чи ця зебра біла, а має чорні пружки, чи може чорна, а має білі пружки.

СТРІЧАЙМО СЬОГОРІЧНЕ РІЗДВО

НА ЧУЖИНІ ЯК ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА РОДИНА!

Велика тисячлітна традиція повинна злучити нас усіх тут за морем, а тоді при Святій Вечері зі всіх українських грудий нехай полине отся могутня і велична пісня-коляда.

БОГ СЯ РАЖДАЄ! — РАДІСТЬ НАМ СЯ ЯВЛЯЄ!

Обі сі коляди наспівані на рекорді звісної накладні

КОЛЮМБІЯ

Но. 27200 (величина 10 цалів, ціна 75 центів).

Українським хором „Бандурист" під управою Г. Кириченка, і цю рекорду можете дістати в нашої рідної фірми, загально звісним Базарі

SURMA

Не гайте часу, замовляйте всі святочні й инші рекорди як найскорше, щоби було доволі часу виконати всі замовленя.

Сьогочний список Різдвяних рекордів доволі великий. От перечитайте понизше! вибирайте, що Вам треба.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „БАНДУРИСТ" під управою Г. КИРИЧЕНКА.

27199F (Добрий вечір тобі (На йорданській річці

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ ХОР.

27195F (Вселенная веселися (Род цар

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕРКОВНИЙ КВАРТЕТ.

27196F (Нова радість стала (Небо і земля

E4043 (Бог предвічний (Христос родився

E7308 (Радуйтеся усі люди (В яслах лежить, хор.

ХОР ІМ. ЛИСЕНКА З ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Дірігент А. Гела.

27155F (Дивная новина (Херувими стиї і Стань Давиде

12" $1.25.

70013F (Слава в Вищих і Всяческая Рождество Христове і Понад (Вифлеємом

СВЯЩ. К. КИРСТЮК, баріто, з акомпаніяментом органа і дзвонів.

10" 75 ц.

27110F (Рождество твоє, Христе, Боже наш. (Йордан.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА З КОЛЯДНИКАМИ.

12" $1.25

70011F (Вертеп, часть 1 і 2.

МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, барітон.

10" 75 ц.

27015F (На небі зірка (Всі разом співайте!

12" $1.25

70000F (Бог предвічний, часть 1 (Бог предвічний, часть 2.

70003F (Отче наш (Вірую

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баріто

10" 75 ц.

27068F (Бог натуру (Во Вифлеємі

27069F (Ой там на Йордані (Щедрий Вечір нині

27077F (Сіяся, родися, на щастя на (здоровля. (Пішла мати на границю.

Кромі українських не зашкодить почути також і загально в Америці співані різдвяні пісні в англійській мові. Тутешна молодь привикла до них, отже радо повитає їх попри українські коляди. Понизше подаємо список деяких:

XMAS CHIMES OF THE HOMELAND

12025F (Sacred Night, Holy Night (O Faithful Pine

THE CATHEDRAL QUINTETTE

12017F (Ave Maria (The Rosary

J. JACOB'S CONCERT ORCHESTRA

12" $1.25

59034F (Around the Christmas Tree. (Parts 1 and 2

Пригадуємо, що попри коляди, дістанете в нашім Базарі всі инші українські і чужі рекорди, треба однак зажадати повного катальога сейчас і вислати замовленя з катальогу.

При сій нагоді подаємо найновіші українські рекорди:

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА, зі співом.

10" 75 ц.

27204F (Змовини, часть 1 (Змовини, часть 2

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА МИХАЛА ТОМАСА.

27205F Підгірська коломийка (Гуцулка з Семеречині)

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І СОНЯ ЛІЩАК, з акомп. оркестри.

27203F (Весілля в Пенсилвенії, (Часть 1 і 2.

ОРХЕСТРА БРАТІВ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ", співає Текля Дячек.

27202F (Як мі на Поділю, так мі на (Завялю (Як летіли гуси з далекого (краю.

ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА

20187F (Камаринська (Сільська полька

КОЛЮМБІЯ МІЖНАРОДНА ОРХЕСТРА.

12" $1.25

59056F (Сантіаго вальс (Абандонадо вальс

Осьтут спис деяких давнійше виданих рекордів Колюмбії:

ЛЮБА ВЕСЕЛА, співає, з акомп. оркестри.

27194F (Вихуть вітри (Ой, так у лісі

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баріто, з акомп. оркестри.

27193F (Кажуть люди (За горами, за лісами

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.

27192F (Полька „Горлина" (Козак „Петрушка"

ОРХЕСТРА БРАТІВ „ГОЛУТЯКИ-КУРЯНИ".

27191F (Зелена Поляна (Широкий місточок

27190F (Як я прийшов з корчми до дому (Каська гембу дає, Марина сї сміє.

27185F (Горіла сосна (Заток ми ся дівча сподобало

27182F (Червона ружа, жовтий цвіт (На Подолю Біяй Камінь

Пригадуємо, що хто замовляє пять рекордів, дістає голки Суми даром. Се нехай буде наш святочний презент для своїх людий. Однак дуже просимо робити покупки в час перед святами! Заходіть або пишіть на адресу:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,

103 Ave. A, New York, N. Y.

(МЕЖИ 6-ОЮ І 7-ОЮ УЛИЦЕЮ).

PHONE: DRY DOCK 3752.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ДЖАНСТАВН, ПА.

Парохія Інвалідам.

В українській греко-католицькій парохії св. Михаїла зібрано запомогу Листопадових днів $20.45 і вислано до Обєднання з призначенням для інвалідів.

Б. Олексюк.

ОБОРН, Н. Й.

Товариство „Запорожська Січ", від. 283 У. Н. Союза, влаштувало забаву на пущенки з тої забави переслано до Обєднання малий дарунок в сумі $26.30 як допомогу для наших інвалідів. Мала наша жертва, але дана з щирого серця.

Уряд товариства.

БОТЛЕР, ПА.

Допомога борцям за волю.

В українській католицькій церкві зібрано на допомогу для наших калік-інвалідів $13.60, а Братство св. о. Николая, від. 116 „Провидіння", дало $5, то разом вислано до Обєднання для інвалідів $18.60.

М. Спринь.

ФОВЕРТВИЛ, КОНН.

На будову Дому Українських Інвалідів зложили слідуючі громадяни: А. Каламін $2; по $1: І. Бигрин, Г. Кінаш, М. Зазуляк, М. Пеленський, Г. Сух, С. Дух, І. Александрович, а І. Прухницький 50 ц. Разом вислано до Обєднання $9.50.

АРНОЛД, ПА.

Жінка для інвалідів.

Український Жіночий Клюб зібрав на інвалідів $30.90 і призначив їх для інвалідів у краю.

Гроші вислано до Обєднання в Филадельфії.

ГАРТФОРД, КОНН.

Для політичних вязнів.

Гідчас представленя зібрав о. Пристай $7.20, які вислано до Обєднання з призначенням на допомогу політичним вязням.

МИТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛЮВЕЛЛ, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що річний збори відбудуться 1 січня, точно в 12-тій годині в полудне, в Укр. Нар. Домі. Всі члени обовязково мають явитися на означений час, бо буде богато важних справ до вирішення. Не явившийся член на збрах заплатить кару після статута 50 ц., а урядник 1 дол. — Вас. Ренудинський, голова; Мих. Гуль, рек. секр.

ГЕМНСТЕД, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 327, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться в четвер, 2 січня, в год. 7.30 вечер, в У. Г. Домі при Уніондайл Ave. На сей мітинг кождий член обовязково має явитись, бо є важні справи до полагодженя. Буде вибір уряду на 1930 рік. Не явившийся член заплатить кару після статута. Довгочлених членів вивається вирвати свої залегло сти. — Гр. Думенчук, предс.; М. Катала, кас.; М. Кирич, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. ев. Ів. Хрестителя, від. 96, повідомляє членів, що на річнім мітингу 1 грудня вибрано слідуючий уряд на 1930 рік: Ів. Войтович, предс.; Василь Спожарський, заст.; Д. Василик, фін. секр.; Стеф. Король, заст.; Ст. Войтович, кас.; А. Кульчицький, заст.; Д. Кухар і ін. Дрозд, контрольор; Семько Рець, Петро Деленько, опікуни хорих. Слідуючий мітинг відбудеться в неділю, 5 січня, в годині 2-ій пополудни. — Ів. Войтович, предс.; Д. Василик, секретар; Ст. Войтович, кас.

КЛЮВЕЛЛ, О. Тов. Запорожська Січ, від. 251, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться 5 січня, в школі парохіяльній при В 7 ул. Проситься всіх членів прибути на сей мітинг, бо буде справоздання з минувшого року і вибір уряду на 1930 рік. Не явившийся член заплатить кару після уставів. — Вас. Козир, предс.; Нік. Стрип, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, 5 січня, точно о 2-ій годині пополудни. Проситься всіх членів явитись на сім мітингу, бо є важні справи, що полагодженя. Не явившийся на мітингу член заплатить кару після статута. Уряд на 1930 рік вибраний як слідує: Стефан Бурбель, предс.; Петро Гук, фін. секр.; Іван Окопіта, заст.; Пилип Стойко, кас.; Стефан Лемішка, заст.; Петро Стойко, заст.; Кость Корольчик, заст.; Яким Шаравара, Стефан Лемішка і Дмитро Бойко, контрольори; Онуфрій Український, Мих. Кузів; Стефан Бурбель і Кость Корольчик, надзиратели хорих; Андрій Шведь, Мартин Проборський і Ол. Черепський, мирові судді; Андрій Сиротя і Мих. Карпович, заступники; Ол. Заходьких і ін. Затонський, конрої; Матвій Солоччук і Андрій Харук, дверники.

ВІЛМІНГТОН, ДЕЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, повідомляє всіх членів і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, 5 січня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 608 S. Heald St. Проситься всіх членів явитися на сім мітингу, бо є дуже важні справи до полагодженя. Буде справоздання уряду за 1929 рік і вибір уряду на 1930 рік. Довгочлені члени мають вирівнати свої залегло сти, бо в противнім разі стратять бенефітове право. — Петро Сасс, секр.

ПРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОДРИЩОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАТАЛЬОГ.

Хочете купити пианольу і заощадити доляри, пришлю 10 ц. на пересилку катальога. Пишіть. 286—

SURMA
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ФАРМА ДО ВИНАЙМУ.

Винаймається фарма зі всіми знарядами в стейті Ню Джерзи, 50 мінут від Ню Йорку. 305-1

Голоситись по адресу властителя:

SURMA
103 AVE. A., NEW YORK, N. Y.

ХОЧУ КУПИТИ ФАРМУ.

Хто має фарму на продаж з знарядами або без знарядів; нехай зголоситься листовно до:

NICHOLAS LACHMANIAK,
127 Cambel Ave., Yorkville, N. Y.

Особисто голоситися по 6-тій годині вечером. 305-2

ПРОДАЄ ДОМИ
в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОВЗИСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel.: Orchard 0677. 16-

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випозичає гроші на 1, 2 і 3-морочні. Шери продаєтьсї: Preferred шер $25.00. Common шер $20.00. По всякі інформації голоситься до котрогобудь з поняшших урядників: І. Лисак, прес., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; М. Брудер, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; Т. Каськів, касієр, 600 High St., Newark, N. J.

НАЙЛУЧША ЗЕМЛЯ ГОТОВА

під плуг, а також готові фарми є в стейті Арканзас. Літо довге, зима коротка, снігу нема, два рази збирається до року. Нова українська колонія. 296-

Хто хоче довідатися докладно о всім, хай надішле марку і напише до:

STEPHEN LOGAY,
Devalls Bluff, Arkansas.

НА ПРОДАЖ 1 акер землі і дім з 6 кімнат, гараж на один автомобіль, і лиш від міста і головної дороги, фабрики на місци. Ся реальність находиться 14 миль від Нюарку. Ціна $5,000, готівки скільки зможете. Голоситися до: 298-

JOHN HAYDUK,
453 Bloomfield Ave., Caldwell, N. J.

29-ЛІТНА РІЧНИЦЯ

мого бизнесу як брокера закінчується 31. грудня 1929 р. Мій результат в продажи за послідних 2 місяці:

Mr. Alec Yawdochak з Newark, N. J., купив фарму 8 акрів близько Bound Brook, N. J., за суму $10,700 від Mr. Smith.

Mr. Walter Poniatkowski з Palisade Park, N. J., купив фарму 73 акри зі станом від Mr. Joseph Gato з Patterburg, N. J., за суму $9,600.

Mr. Lofinnello купив фарму 38 акрів в Millstone, N. J., від Mr. Machcii за суму $20,000.

Mr. J. Bogdan купив 3 два-фамілійні доми в Plaintield, N. J., за суму $39,000. А Mr. A. Colver купив від Mr. J. Bogdan 3 доми зі шторами в South River, N. J., за суму $35,000.

Всі повинні покупці є вдоволені.

Тепер я маю отсі реальности на продаж:

Фарма 65 акрів, одна миля від Manville, N. J., з добрим домом і з другими будинками і всі фармерські приряди, і коні, 10 корів, 1 бугай, 2 бочати, 300 курей. Ціна за все $12,000. Добрі услівя. Дохід $225 місячно.

Фарма 102 акри, дім 8 кімнат і 8 других будинків. Ріка на посовску. Всі фармерські знаряди, 4 коні, 11 корів, 250 курей, 8 гусей, 11 качок. Ціна за все $16,000. Часть готівкою, або зміняю за реальність в Newark-у або Passaic-у.

Коя Ярд (coal yard) з залізничим заїздом, продає около 5,000 тон угля річно, є на продаж. Трохи, коні і всі знаряди. Ціна за все $30,000. Часть готівкою, або візьме 1- або 2-фамілійний дім як часть виплати.

По близші інформації пишіть до:

J. OLEKSIAK,
Box 322, Manville, N. J.

В-КОЖДИЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТО ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

PAIN-EXPELLER

Вживайтї зверта на
Болючі Пухлини
Вчасні Перехолодження
Біль Грудий
Штиваний Нарв
Біль Хребта
Запалення і Зносження
Невралгія

Досвідне правдивий, Котрий торговельний знак на пачці дає вам запоруку.

Пампфлет, подаючий повну практику з опису ріжних, дістаєтеся ваших Пейн-Експеллер, знаходиться в кождій пачці.

У всіх аптеках
35 цент. і 70 цент.
Або пишіть впрост до:

The Laboratories of
F. AD. RICHTER & CO.
SEPARY AND SOUTH PARK STS.
BROOKLYN, N. Y.

KILLS PAIN

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

МІЛЯ УГОРЧАКОВА

має великий склад найкращих українських строїв і ріжних костюмів до аматорських представлень і народних виступів, як також прибори до характеризовані. При замовленях треба прислати точний спис осіб і потрібних річей. Водночас також народний строї хотячих фотографуватися. Замовленя на костюми до представлень треба присилати що найменше 5 днів перед представленем на слідуючу адресу:

Mrs. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ВІДПОРУЧАЄМО НА РІЗДВЯНІ СВЯТА

ВУДЖЕНІ КОВБАСИ, ШИНКИ, САЛЬЦЕСОНИ, КИШКИ, ЛІВЕРКИ

також другі роблені і прирядковані на старокравний спосіб з найлїпшого гатунку мяса.

SEFCSIK & CO.
140 — 1st AVENUE,
(межи 8-ою і 9-ою ул.).
NEW YORK CITY.
Telephone Algonquin 9238.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
2191 Professor St., Cleveland, Ohio.
(Проти українського банку).
Телефон: Atlantic 2054.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх хоробах
ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Годинн: 127 EAST 84th STREET,
10—12 межи Park і Lexington Ave.
6—8 NEW YORK, N. Y.
В неділі від 10 рано до 1 пополудни.

Dr. SIMON BLOOM,
Спеціяліст від ухо, носа і горла.
1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK
Near Mt. Eden Avenue.
Годинн офісові: 9—11 рано.
Телефон: Davenport 0697.
67 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.
Годинн офісові: 1-2 попол.; 6-7.30 веч.
Телефон: Orchard 2949.

НОВІ ДОМИ В КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

які знаходяться напроти Гай Школи, і в недовзі підійдуть до високої вартости, тож тільки купуйте. Будівничий коло домів кождої неділі від годині 1-шої до 6-тої пополудни. 301-3

JOHN GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається переглядженем абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві патентові і прочі справи. 194—

РУПТУРА НЕ Є РОЗДЕРТЕМ

РОЗДЕРТЯ до гоєння нема жадного.

Дехто думає мильно, що Руптура це роздерте. Руптура не є роздертям, а мускулярним ослабленем в стіни живота. Звичайні паски руптурні дуже часто неблагодетні, бо ексаль, сердбіння, опарення, попечення, задавнення рани, текучі рани і всякі другі шкідливости, всегда уживайте що знаємку маєть. Вдоволена Гарантія. Висилаємо „Sewiec" на кожну адресу. Замовте сьогодня, ціна $1.00, з доплатою листоношови при доручення.

WAKIE PRODUCTS CORP.
Dept. U-10, BLOOMFIELD, N. J.
Дм. Ватшенко, аптикар-властитель.

WAKIE PRODUCTS CORP.

ПОЗБУДЬТЕСЯ ШКІРНОЇ НЕДУГИ

через уживанне знаменитої Гоючої Масти „SAWIEC", котра принесла скору поміч тисячам, які є вповні вдоволені з її знаменитого результату. У всяких випадках, як екзема, сердбіння, опарення, попечення, задавнені рани, текучі рани і всякі другі шкідливости недомагання, всегда уживайте що знаємку маєть. Вдоволена Гарантія. Висилаємо „Sewiec" на кожну адресу. Замовте сьогодня, ціна $1.00, з доплатою листоношови при доручення.

WAKIE PRODUCTS CORP.
Dept. U-10, BLOOMFIELD, N. J.
Дм. Ватшенко, аптикар-властитель.

WAKIE PRODUCTS CORP.

ОТІННІ КАЛЕНДАРІ на рік 1930

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.

Маємо на складі 50 ріжнородних календарів на 1930 рік. Календарі друковані по українськи, свята означені червоними буквами.

Ціна за один календар 30 ц. з пересилкою, а 4 за доляра.

Шторнбом, агентам і для тих, що хотять занятися продажию календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій ціні. Зв поперед ами надіславши $5.00 вишлемо 30 штук оказових календарів, щобисьте оглянули, а опісля замовили більше число. Замовленя посилайте на адресу: 249—

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Be sure you get the genuine
Pinaud's Eau de Quinine
—THE WORLD'S MOST FAMOUS HAIR TONIC
CHECKS DANDRUFF —KEEPS HAIR THICK AND STRONG
At your favorite store or tear this advertisement out and mail to Pinaud, Dept. M, 220 E. 21 St., New York, for free sample.

Zonite
For pyorrhea
For prevention against gum infections, use Zonite, the new powerful antiseptic. Also guards against colds, coughs and more serious diseases of nose and throat.

ДАРОМ КОЖДОМУ!

висилаємо магічні штуки, з котрих будете мати безплатно Ваші, і жартів в взаїмстві молодіжи, також багато инших помічних і корисних річей, як також ілюстровану книжку, їм пересилку зуплїть кілька марок до: 126 —

EUROPEAN BOOK SUPPLY CO.,
1422 W. Division Street, Department 20,
Chicago, Ill.

НОВЕ УКРАЇНСЬКЕ

похоронне заведення в Шікаго отворене (біля Оленець. Обслуга точна і дуже уміркована ціна. 114—

JOHN OLENEC,
2245 W. Huron Street, Chicago, Ill.
Тел. офіс: Tel. домашний
West 2056 Nevada 8[illegible]

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 5500.
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І OKOЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 3568

Даровий Прібний Купон.
PLAPAO LABORATORIES.
1837 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.
Імя .....
Адреса .....